Aan de Grote Klok

Gemeente Leeuwarden

Informatie van het gemeentebestuur

www.leeuwarden.nl

7 juni 2023

Jaarverslag 2022 gemeente Leeuwarden

Werken aan brede welvaart voor iedereen

Leeuwarden Oost

De veerkracht van de gemeente Leeuwarden is in 2022 opnieuw flink op de proef gesteld. De oorlog in Oekraïne leidde tot een toestroom van vluchtelingen en ongekende inflatie, de stikstofcrisis tot grote boerenprotesten. Het nieuwe college moest vol aan de bak met oplossingen en maatregelen. Het doel blijft: duurzame brede welvaart voor alle inwoners in Leeuwarden.

Vergroenen, verbinden, verwaarden. Met die ambitie ging de nieuwe coalitie in Leeuwarden aan de slag. Het doel is om de brede welvaart te vergroten. Dat gaat over alles wat mensen van waarde vinden, zoals werk, vrije tijd, welzijn, gezondheid, veiligheid en milieu. Brede welvaart bepaalt de aantrekkingskracht van Leeuwarden om hier te willen ondernemen, werken en wonen. Gezinnen in kwetsbare situaties kregen zowel van het Rijk als de gemeente een vergoeding om de hoge energielasten op te vangen.

Ook investeerde Leeuwarden in preventie, met name voor jongeren. De inzet is erop gericht om problemen vroegtijdig aan te pakken en de kansen voor jongeren te vergroten. De focus ligt vooral op Leeuwarden Oost. Verder zijn er afspraken gemaakt om binnen tien jaar 800 sociale huurwoningen te bouwen, in de stad, maar ook in de dorpen.

Ondanks de grote financiële uitdagingen, hield de gemeente haar financiële positie op peil. Onder de streep stond een positief rekeningresultaat van € 3,85 miljoen. Dit maakt het mogelijk om te investeren in de toekomst. Als 'Global Goals-gemeente' blijft Leeuwarden inzetten op de duurzame ontwikkelingsdoelen (global goals) en daarmee op brede welvaart voor iedereen.

Waarin lag Leeuwarden in 2022 op koers en waarin nog niet? De resultaten per domein samengevat

Domein Sociaal | Iedereen actief betrekken

Leeuwarden bouwt aan een 'inclusieve' gemeente: een gemeente die iedereen actief betrekt. Ook mensen in een kwetsbare situatie en met een grotere afstand tot werk.

Werk en inkomen

Het is gelukt om meer mensen aan het werk of weer naar school te krijgen. Het gebruik van de bijstand ging daardoor omlaag. In het kader van armoedebestrijding heeft de gemeente energietoeslagen uitbetaald aan huishoudens met lagere inkomens. Voor kinderen was er een kindpakket, voor huishoudens zo nodig een maatwerkaanpak. Het aantal plekken voor beschut werk is nog te laag. De aanpak van schulden moet verder verbeterd. Vroege signalering kan voorkomen dat mensen steeds dieper in de schulden komen.
In Leeuwarden Oost is een pilot (proef) gestart met SchuldenvrijLWD. Het project om jongeren met schulden te begeleiden, wordt versterkt.

Sociale basis

Leeuwarden zet zich in om ongelijkheid te beperken. Brede welvaart betekent immers ook: welvaart voor iedereen. De gemeente werkte hierin samen met welzijnsorganisatie Amaryllis, de Vrijwilligers Organisaties Leeuwarden (VOL), wijk- en dorpshuizen, wijkpanels en dorpsbelangen. De gemeente bleef ook werken aan Kansen voor Kinderen, met name in de achterstandswijken. Samen met een coalitie van onderwijskoepels en kinderopvangorganisaties werkt zij aan een 'Rijke schooldag', om een impuls te geven aan brede talentontwikkeling. Leeuwarden investeerde ook in de aanpak van laaggeletterdheid, cultureel-educatieve activiteiten en activiteiten tegen eenzaamheid. Samen met Vluchtelingenwerk en de ROC's is een start gemaakt met de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering.

Jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning

De jeugdhulp vroeg opnieuw veel aandacht. De wachtlijsten voor het jeugdexpertteam (JET) zijn toegenomen. Deels omdat Leeuwarden voor meer jeugdigen verantwoordelijk werd, maar ook door een stijging van de psychische en gedragsproblematiek onder jongeren. Hierdoor is de vraag naar hoog-specialistische zorg gestegen. Daar staat tegenover dat de gemiddelde zorgzwaarte voor jeugdigen is gedaald. Jongeren krijgen vaker zorg thuis, in plaats van in een instelling. Het JET werkt nauw samen met de praktijkondersteuners huisartsenzorg ggz-jeugd en met de jeugdondersteuners op negen Plus-IKC's in de achterstandsgebieden.
Doel is om problemen vroegtijdig te signaleren, aan te pakken en te normaliseren. De vernieuwing van de maatschappelijke ondersteuning ligt op koers. Het doel is minder beschikkingen, minder bureaucratie, kortere lijnen en snellere hulp.

We staan voor elkaar klaar

Bouwkavels in de gemeente Leeuwarden

Domein Bestuur en middelen | Transparant, flexibel, resultaatgericht bestuur

Leeuwarden werkt aan een transparant, flexibel en resultaatgericht bestuur en een financieel gezonde basis. Bij de gemeenteraadsverkiezingen (16 maart 2022) was de opkomst 51 procent. Het nieuwe college is een coalitie van PvdA, GroenLinks, Gemeentebelangen en CDA. Door een sterke lobby heeft Noord-Nederland zijn positie op nationaal en Europees niveau versterkt. De komst van de Lelylijn, de spoorlijn tussen Lelystad, Groningen en Leeuwarden, is weer een stap dichterbij gekomen. De regiodeal die door de gemeenten Leeuwarden, Waadhoeke en Harlingen, de provincie en Wetterskip is ingediend, is door het Rijk gehonoreerd. De regio krijgt hiermee 20 miljoen euro om ontgroening en vergrijzing tegen te gaan. De dialoog met de samenleving is versterkt door burgerinitiatieven en participatie te stimuleren en te faciliteren.
In het kader van de Leeuwarder Digitale Agenda zijn twaalf vernieuwingsexperimenten uitgevoerd, onder meer met spraaktechnologie, energiemanagement en monitoring van boven. De gemeentelijke website is vernieuwd, ook is er geëxperimenteerd met videobellen en een chatbot. Tijdig terugbellen bleef wel een knelpunt. De gemeente wil met een nieuw systeem de service aan inwoners verbeteren.

Buurtinitiatief

Domein Fysiek | Een gemeente vol vitaliteit en dynamiek

Bosk bij de Oldehove, laat zien wat groen doet met de stad

Leeuwarden zet in op goede bereikbaarheid, versterking van de leefbaarheid, een nieuwe visie op ruimtelijke ontwikkeling en een duurzame omgang met grondstoffen, energie en omgeving. De Uitvoeringsagenda Circulaire Economie, de Leeuwarder Energieagenda en de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie maken dit concreet.

Economie en toerisme

Het aantal banen is in 2022 gestegen en de economische structuur versterkt, door in te zetten op innovatie en stimuleringsregelingen, onder meer op het gebied van water, agro-food, media en groen gas. Het aantal bezoekers aan Leeuwarden is gestegen door te investeren in een sterker profiel en een aantrekkelijke binnenstad. Ook waren er grote evenementen, zoals het 100-daagse evenement Arcadia 2022. Met het Sociaaleconomisch impulsplan werkte Leeuwarden aan het arbeidsfit houden van werknemers, het ontwikkelen van Europese projecten, het omscholen van talent voor IT en het stimuleren van zakelijk toerisme en congressen.

Wonen en milieu

In 2022 zijn er 833 woningen bijgekomen voor studentenhuisvesting, sociale huur, middenhuur en koop. Met woningcoöperaties en huurdersorganisaties is afgesproken om binnen tien jaar 800 sociale huurwoningen te bouwen. In Fryslân als geheel worden tot en met 2030 5800 woningen gebouwd, waarvan 30 procent sociale huur. Binnen het programma Leeuwarden Oost is een experiment gestart met de verduurzaming van 60 particuliere woningen. Op basis hiervan wordt een draaiboek gemaakt om ruim 1500 particuliere woningen in de wijk te verduurzamen. In Grou wordt het gebruik van woningen als tweede woning verboden, om voldoende woningaanbod en de leefbaarheid in stand te houden. Inwoners van Leeuwarden konden in 2022 wennen aan het nieuwe afvalscheidingssysteem. Doel is om restafval terug te dringen. Dit systeem wordt in 2023 definitief ingevoerd, met nieuwe tarieven voor restafval.

Infrastructuur en mobiliteit

Met de reconstructie van de Prof. mr. P. S. Gerbrandyweg is het programma Vrij Baan voltooid. De aanleg van nieuwe doorfietsroutes en fietsstraten bevorderde het lange afstandsfietsverkeer.

Ruimtelijke ordening

Qua gebiedsontwikkeling is er veel in beweging. Zo is er een gebiedsvisie uitgewerkt voor het Spoordok en is een stedenbouwkundig plan vastgesteld voor het oude Cambuurstadion. De Zuidlanden en Middelsee zijn volop in ontwikkeling. In Grou vordert de bouw van nieuwe woningen gestaag. In Stiens, Wirdum, Wytgaard en Wergea worden in totaal 310 woningen ontwikkeld. In het kader van de Omgevingswet heeft de gemeente samen met de provincie een Dataplein gebouwd, dat helpt om keuzes te simuleren en te verbeelden. Op termijn sluiten ook DataFryslân en het Wetterskip hierbij aan.

Beheer leefomgeving

Het lukt steeds beter om wijken en dorpen te betrekken bij het vergroenen en onderhouden van de leefomgeving. Waar mogelijk worden hierbij ook bijstandsgerechtigden betrokken. Er was extra budget voor natuurvriendelijker beheer. Van de 63.000 straatbomen in Leeuwarden is 9 procent van matige tot slechte kwaliteit. In 2022 is een deel van de bomen vervangen door essen of andere bomen. Om kinderen en volwassen te stimuleren meer te bewegen zijn 44 speeltoestellen vervangen en 9 nieuwe speeltoestellen en 8 fitnesstoelstellen geplaatst, onder meer in Stiens, Warten en bij vluchtelingenopvang Nieuw Mellens.

Domein Veiligheid | Een gemeente die iedereen veiligheid biedt

Leeuwarden wil een veilige omgeving bieden aan mensen die hier wonen, werken en recreëren. In 2022 scoorde Leeuwarden een 6,8 op de Veiligheidsprestatie-index, even hoog als in 2021. Voor drie wijken geldt code rood: binnenstad, Oud-oost en Heechterp & Schieringen. De toegenomen maatschappelijke onrust werd ook zichtbaar in incidenten en demonstraties. Deze vereisten de nodige inzet van de gemeente. Het aantal meldingen bij het Meldpunt Overlast was opnieuw hoger dan vóór coronatijd. Voor problematische jeugdgroepen is een maatwerkaanpak ingezet. Voor mensen met onbegrepen gedrag worden nieuwe oplossingen gezocht binnen onconventioneel wonen. Bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit, cybercrime en cyberaanvallen werkte de gemeente samen met relevante partners. Zo zijn 27 drugswoningen gesloten, kregen 3 straatdealers een dwangsom opgelegd, zijn 17 huisverboden afgegeven en is illegale prostitutie in een woning aangepakt.

Jongeren zijn de toekomst

Wat ging goed?

1. De organisatie van de noodopvang van Oekraïense vluchtelingen is goed verlopen.
2. Het programma Vrij-Baan is voltooid, met een positief effect op de leefbaarheid, verkeersveiligheid en bereikbaarheid van Leeuwarden
3. Het wandelende Bosk, onderdeel van Arcadia, won de Evenementen Innovatieprijs en is een (inter)nationaal succes geworden.

Wat kan beter?

1. Zorg dat jongeren met problemen sneller professionele hulp krijgen. Het Jeugdexpertteam (JET) wordt uitgebreid om de wachtlijsten te verkorten.
2. Voorkom vertraging bij infrastructurele projecten, zoals de aanleg van nieuwe fietsroutes, maar blijf ook kosten besparen door projecten waar mogelijk te combineren met andere werkzaamheden in de openbare ruimte.
3. Verhoog het tempo om in 2035 een klimaatadaptieve gemeente te zijn. Neem de doelen 'waterrobuust en klimaatbestendig' in alle relevante projecten mee.

Financieel overzicht | 2022

Programma	Baten	Lasten	Eindtotaal
Economie en toerisme	56.342.904	81.968.000	-25.625.096
Werk en inkomen	90.490.099	162.896.491	-72.406.392
Wonen en milieu	28.966.306	31.134.818	-2.168.512
Infrastructuur en mobiliteit	5.251.797	7.859.175	-2.607.378
Bestuur	1.527.188	5.515.498	-3.988.310
Veiligheid	1.172.501	15.345.974	-14.173.473
Ruimtelijke ordening	855.163	5.488.954	-4.633.790
Beheer leefomgeving	16.258.217	53.916.119	-37.657.902
Algemene baten en lasten	32.568.699	47.301.037	-14.732.338
Algemene dekkingsmiddelen	433.150.721	7.346.189	425.804.533
Overhead	3.478.594	49.087.709	-45.609.114
Onvoorziene uitgaven		0,00	0,00
Vennootschapsbelasting		2.000.000,00	-2.000.000,00
Sociale basis	17.627.164	71.231.520	-53.604.356
Jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning	5.060.035	147.808.069	-142.748.034
Eindtotaal	**692.749.388**	**688.899.551**	**3.849.837**

Behandeling en meepraten

De gemeenteraad bespreekt de jaarstukken 2022 in drie bijeenkomsten op locatie. Dit is een experiment met het doel zoveel mogelijk mensen te betrekken. De data zijn: 28 juni bij BOEL in de Breedstraat te Leeuwarden, op 03 juli in de Nije Skalm te Stiens en op 05 juli in Hotel Oostergo te Grou. U bent van harte welkom om mee te praten. Binnenkort leest u in deze krant meer over de opzet van de bijeenkomsten en hoe u mee kunt praten. De gemeenteraad stelt op 12 juli de jaarstukken vast. De agenda van de gemeenteraad en actuele informatie over aanvangstijden en vergaderstukken vindt u in het raadsinformatiesysteem iBabs: https://leeuwarden.bestuurlijkeinformatie.nl/